

---

Verslag van de vergadering van de Commissie Samenleving van 12 september 2007

---

Aanwezig zijn:

De heer M. Bogerd (voorzitter), de dames J. Jonker-Waterlander (VVD) en N. van Stenus-van Basten (VVD) en M. Luijter (CDA), heer R.T. Oost (CDA), dames L.B.M. Venselaar (PvdA), T. Zeilstra-van der Meulen (PvdA), N. van Herwaarde-van Ravenzwaaij (SP), M.J. Kolkman-Hoving (ChristenUnie) en A.S.M. Roda (GroenLinks), heer R. de Wit (SGP), mevrouw. J. Kievit (PvdD) en S. Jokhan (commissiegriffier)

Ook aanwezig zijn:

Leden van Gedeputeerde Staten: de heer J.M. Bos

Afwezig is:

Dames N. de Lange (SP) en de heer R.J. Siepel (ChristenUnie)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom in het nieuwe seizoen.

2. Agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen voorzitter/presidium/Statengriffie

- Er is bericht van verhindering ontvangen van de heer Siepel. Mevrouw Kolkman is er voorlopig voor de laatste keer. Op de tribune zit de heer Freek Brouwer die haar tijdelijk zal vervangen.
- De voorzitter verzoekt eenieder die er belangstelling voor heeft om 9 november als datum voor de conferentie "Cultuur aan zet" te reserveren.

Ter kennisname in uw bakje gelegd:

- Reactie GS op het rapport Visie op Flevoland, betrokken burgers over binnendijkse belangen
- Brief d.d. 6 juli 2007 van Stichting Jeugdhulpverlening Flevoland over Investeren in Jeugdzorg, SJF meerjarenbeleid 2007-2011
- Brief d.d. 27 augustus 2007 van Sportservice Flevoland over aankondiging afscheidsreceptie voor Piet Brouwer (voorzitter)
- Uitnodiging Unieke kunstveiling met diverse topstukken in Nieuw Land Erfgoedcentrum
- Brief d.d. 13 augustus 2007 van Nieuw Land Erfgoedcentrum over uitnodiging opening fototentoonstelling 'low land-high hills'
- Uitnodiging voor het Zonnige Klimaatfestival in Stadhuis Lelystad

Naar u gemaild:

- Het jaarverslag 2006 van Omroep Flevoland ter inzage in de leeskamer ligt.

De mededelingen worden ter kennisname aangenomen.

4. Verslag van de vergadering van 4 juli (565358)

Er zijn geen tekstuele wijzigingen binnengekomen. Het verslag wordt conform vastgesteld.

a. Lijst van toezeggingen (565368)

De voorzitter zegt dat de portefeuillehouders die in de lijst van toezeggingen en de lijst van moties vermeld staan niet altijd kloppen. De griffie zal dit bijwerken.

---

De SGP vraagt of de nota Belvédère in de volgende commissievergadering besproken kan worden. Dit verzoek wordt door de commissie gesteund en daarom zal dit op de agenda voor de volgende commissievergadering komen te staan.

b. Lijst van moties (565370)

Het CDA vraagt hoe het college de eerste motie - Stageplekken jongeren – denkt uit te voeren. Zij wil daar graag over geïnformeerd worden. Als zij kijkt hoe de motie over de Jeugdzorg is opgenomen in het overzicht, lijkt het dat, door een andere volgorde in de opsomming t.o.v. de eerdere logische opbouw, er een andere uitvoering gegeven wordt aan de motie. Het eerst gedachtenstreepje kan blijven staan maar daarna zou, als tweede, de conferentie moeten staan en daarna het plan van aanpak waaruit zou moeten blijken hoe de reserves jeugdzorg ( 1,2 miljoen) geïnvesteerd zouden moeten worden, rekening houdend met een aantal aandachtsvelden.

Gedeputeerde Bos zegt dat de motie m.b.t. de stageplekken, zowel intern als extern wordt bekeken. In het presidium zal worden besproken in welke commissie dit punt aan de orde zal komen. Hij is blij met de inbreng van het CDA over de motie m.b.t. de Jeugdzorg. Die zorg wordt voortdurend kenbaar gemaakt maar er moet wel steeds gekeken worden of het niet inefficiënt wordt. Voor de conferentie heeft een eerste gesprek plaatsgevonden tussen mevrouw Luijter en de organisatie om te kijken welke plaats het op de geplande conferentie kan krijgen. Nadien zal worden vastgesteld of dit voldoende was of dat er een vervolg op moet komen. Het CDA constateert terecht dat het college, met inachtneming van de aanbevelingen uit de motie, een plan van aanpak zal opstellen waarvan zij dan de commissie in kennis zal stellen.

De voorzitter deelt mee dat in het presidium een lijst met daarop alle moties en amendementen is opgesteld. Daar is ook de afdoening bijgezet en de fractievoorzitters krijgen een dergelijk overzicht zodat iedereen goed kan volgen in welk stadium de moties zich bevinden. De tekstuele weergave van de motie Jeugdzorg zal worden aangepast.

De VVD merkt op dat bij de motie over het Speciaal Onderwijs bij de planning staat dat deze voor 2007 moet plaatsvinden. Dat lijkt een beetje lastig.

De voorzitter zegt dat het wordt aangepast.

Gedeputeerde Bos zegt dat er in GS een voorstel is aangenomen om deze motie uit te voeren en een voorstel te doen om de dekking uit "onvoorzien" te doen.

De PvdA merkt op dat het woordje voor ook als in gelezen kan worden. Zij was al bang dat de motie naar 2008 zou worden doorgeschoven, gelukkig is dat niet zo.

De voorzitter concludeert dat er in ieder geval werk van gemaakt is.

5. Lijst ter kennisneming stukken van 12 september 2007

Voor kennisgeving aangenomen.

6. Door fracties ingebrachte onderwerpen

Er zijn geen onderwerpen ingebracht.

7. Portefeuillehouder J.M. Bos

a. Mededelingen

In uw bakje gelegd:

Memo 580054 d.d. 4 september 2007 over Jeugdzorg: ontwikkeling van Intensief Pedagogische Thuiszorg.

1. Jeugdzorg

Gedeputeerde Bos deelt mee dat het gelukt is om het risico van het tekort voor het aanvalsplan Jeugdzorg 2006, terug te brengen tot 1,1 miljoen. Het college zal in de volgende vergadering hiervoor een dekkingsvoorstel voorleggen.

Het CDA is blij met het initiatief tot investering in de verdere ontwikkeling van IPT. Zij vraagt of de subsidie van het ESF administratief zo goed is ingericht dat er geen problemen ontstaan op de lange termijn. Bovendien wil zij weten of zij uit de samenwerking met Zeeland moet opmaken dat het "Zeeuwse model" wordt omarmd.

Gedeputeerde Bos antwoordt dat er alles aan gedaan zal worden om de administratie zo optimaal en zorgvuldig mogelijk te doen. Het Zeeuwse model wordt niet omarmd. Wel wordt er goed gekeken wat elders gebeurt om het eigen idee zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

b. Vragenronde  
Er zijn geen vragen.

De voorzitter stelt voor om met punt 10 a verder te gaan in afwachting van de komst van gedeputeerde Dijkma.

## 10. Presidium

a. Procesvoorstel Evaluatie Sport- en cultuurnota.

De voorzitter licht toe dat er over gesproken is om zowel de procesmatige als de inhoudelijke kant te evalueren nu is het voorstel om eerst de procesmatige kant te belichten.

Het CDA heeft geparticipeerd in de voorbereiding en totstandkoming van dit voorstel en kan zich er van harte in vinden.

De voorzitter stelt vast dat iedereen hiermee instemt. Het voorstel is daarmee aangenomen.

Mevrouw Roda (GroenLinks) arriveert.

## 11. Rondvraag

Het CDA is het eens met het appèl dat gedeputeerde Bos doet in zijn brief – over reserves van de woningbouwcorporaties - aan de minister, om er rekening mee te houden dat de reserves per regio kunnen verschillen. Corporaties moeten wel, lokaal en regionaal, in sociale woningbouw investeren. De PvdA roept de andere fracties op om als PS een vervolg te ondernemen op deze GS actie. Hoe staan de andere fracties daar tegenover?

Het CDA sluit zich hierbij aan. Daarvoor moet PS wel inzicht hebben in de financiële reserves ten opzichte van andere regio's en provincies.

Gedeputeerde Bos is blij met de ondersteuning. Het verstrekken van gegevens via de griffie is mogelijk maar hij denkt dat het goed is om via de eigen politieke kanalen de landelijke fracties op te roepen om hier aandacht aan te besteden. De 3 belangrijkste punten uit de brief zijn:

- De specifieke bouwopgave van Flevoland
- De armlastige positie van de corporaties
- Corporaties moeten zich inspannen voor goede leefbare wijken.

De voorzitter concludeert dat de CDA fractie, indien gewenst, extra informatie kan krijgen.

Gedeputeerde Dijkma arriveert, gedeputeerde Bos verlaat de vergadering.

## 8. Portefeuillehouder Dijkma

a. Mededelingen

De provincie wil samen met haar partners, zoals gemeenten en culturele organisaties uit Flevoland, aan de slag met de ontwikkeling van het nieuwe cultuurbeleid voor de periode 2009-2011. Een formele uitnodiging voor de conferentie Cultuur aan zet op vrijdag 9 november a.s. volgt.

Gedeputeerde Dijkma brengt de commissie in herinnering dat op 9 november de conferentie "Cultuur aan zet" zal plaatsvinden. Hij beveelt deze aan bij de commissie om zo een goede inventarisatie van wensen te kunnen maken.

b. Statenvoorstel

1. Restauratie "Tong van Lucifer" 2007

Eerste termijn.

Het CDA leest een gedicht van Remco Ekkers (2004):

Tong  
alsof hij spreken wil  
tot alles wat voorbij schiet  
vogels, automobilisten  
maar het hoeft niet  
zo hoog als een cypres  
vier meter breed, toch  
bijna zwevend boven gras  
hij houdt zich stil

staat kopergroen tegen  
het blauw of onder  
langstreckende wolken  
omglansd in de ruimte  
ontvangt hij het licht  
als genade, waarheid  
tong om zonder taal  
schoonheid van nu  
en toen te proclameren

Het groenkoperen beeld van Rudi van de Wint lijkt wel een cypres op de Knardijk. Maar de kunstenaar dacht dat het de tong van Lucifer kon zijn. De gevallen engel die naar de hemel likt. Hij dacht dat het mooi zou zijn als het koper de bliksem zou aantrekken en dan zou de hele constructie in een ander beeld uit elkaar spatten. Doordat de prijs van koper stijgt wordt het steeds vaker gestolen. Ook bij dit kunstwerk is dat het geval. Het college stelt voor het beeld voor € 195.000 te laten restaureren. Het CDA heeft daarbij de volgende vragen: Zou het de wens van de kunstenaar geweest kunnen zijn om het kunstwerk in de huidige staat te laten blijven? Is het kunstwerk nog wel te verzekeren? Hoe moet het worden beveiligd? Is de mogelijkheid tot plaatsing van een replica onderzocht?

De VVD zegt dat de provincie, als eigenaar, gedurende 70 jaar na het overlijden van de kunstenaar, verantwoordelijk is voor het beeld. Bij restauratie zal de constructie worden verbeterd maar het materiaal blijft hetzelfde. Hoe wordt de duurzaamheid verder gegarandeerd? Hoe vaak, schat de gedeputeerde in, zal er nog gerestaureerd moeten worden, de komende 69 jaar?

De PvdA vindt het beeld gezichtsbepalend voor Flevoland. Zij wil weten hoe het kunstwerk beveiligd zal worden. Zij vraagt zich ook af of er geen "potje" is voor onderhoud van kunstwerken?

De SGP brengt in herinnering dat in 1993 dit beeld, in de Staten, verdedigd is als zijnde de ontkiemende kracht. Bij de onthulling werd pas door de kunstenaar de achterliggende gedachte onthuld. Veel Christelijke mensen ergeren zich hier aan. De middelen kunnen beter besteed worden aan Jeugdzorg dan aan restauratie. Waarom wordt er niet geput uit de post Grootschalige Kunstprojecten? De SGP is principieel en financieel tegen voorstel.

De ChristenUnie realiseert zich dat de provincie hier verantwoordelijkheid voor heeft. Zij kan echter niet instemmen met een kunstwerk dat spottend is voor christenen. Naast deze inhoudelijke bezwaren heeft zij ook moeite met het grote bedrag van deze restauratie, dat uit de Algemene Reserve moet komen.

GroenLinks sluit zich aan bij de vragen van PvdA en VVD. Zij denkt bij restauratie ook aan de duurzaamheid m.b.t. het milieu. Dit in verband met het gebruik van verschillende metalen.

De PvdA vraagt bij interruptie of GroenLinks niet vindt dat het gebruikte materiaal onderdeel uitmaakt van het kunstwerk.

GroenLinks zou bij een duurzame restauratie dat aspect ook mee willen nemen.

De PvdD vraagt zich af of er niet met kunststofmaterialen gerestaureerd kan worden. Dit i.v.m. het milieu. Zij vindt restaureren goed maar niet voor dit bedrag.

De SP wacht het antwoord op de gestelde vragen af en maakt zich zorgen over de bewaking. Zij kende de betekenis van het beeld tot nu toe niet.

De VVD stelt voor dat bij nieuwe aankopen beter gelet wordt op duurzaamheid en materiaalkeuze.

Gedeputeerde Dijksma zegt dat het college zich ook heeft afgevraagd of het kunstwerk wel of niet gerestaureerd moet worden voor een dergelijk groot bedrag. De kunstenaar heeft echter nakoming van de overeenkomst met de provincie geëist. Dit houdt tevens in dat er niet met andere, dan de oorspronkelijke, materialen gewerkt mag worden. Bij het vaststellen van de begroting is er geen pot voor onderhoud van kunstwerken gemaakt. Onderhoud moet gefinancierd worden uit de Algemene Reserve. Deze is ook bedoeld voor onverwachte uitgaven. Hij dankt de heer Oost voor het voorlezen van het gedicht. Het gaf hem een warm gevoel maar hij respecteert ook de gevoelens van degenen die daar anders over denken. Het kunstwerk is een belangrijk en beeldbepalend object in de provincie. Het is kapotgegaan door oxidatie van de constructie, waarna het koperdraad er vanaf is gesloopt. Het plan bestaat om het object te verzekeren en over adequate beveiliging zal met de verzekeraar worden overlegd. De aanbesteding is volgens de regels gegaan. De restauratie zal met nieuwe technieken worden uitgevoerd waardoor de duurzaamheid toeneemt.

GroenLinks vraagt wat de gedeputeerde in dit geval onder duurzaamheid verstaat.

Gedeputeerde Dijksma antwoordt dat het object minder snel zal slijten en de koperafgifte minder zal zijn. De gebruikte materialen zullen ter plekke geen belastend milieueffect hebben. Het is niet de bedoeling om de pot Grootschalige Kunstprojecten daarvoor te gebruiken.

Tweede termijn.

Het CDA wil graag antwoord op de vraag of het niet de wens van de kunstenaar zou kunnen zijn dat het kunstwerk nu in een andere staat verkeert. Zij zou graag zien dat de beveiliging een integraal onderdeel van de restauratie wordt en dat daar meer inzicht in gegeven wordt. Zij maakt daarom een voorbehoud voor dit voorstel. Zij stelt voor om in de openbare ruimte een replica neer te zetten en het origineel in een museum te plaatsen.

De PvdA denkt dat de provincie niet alleen juridisch maar ook moreel verplicht is het werk te restaureren. Zij denkt dat onderhoud van kunstwerken niet onvoorzien is. Daar zou een pot voor moeten zijn.

De ChristenUnie wil een beroep doen op een ieder om in de besluitvorming rekening te houden met de minder warme gevoelens van christenen, bij dit kunstwerk.

De SGP sluit zich daarbij aan.

De VVD neemt het voorstel mee terug naar de fractie.

Gedeputeerde Dijkzma zal nogmaals, met de verzekering, overleg hebben over de beveiliging. Het stelen van koper vindt helaas veelvuldig plaats. De mogelijkheid tot het plaatsen van een replica zal bekeken worden. Het kunstwerk zal dan wel aan waarde inboeten. Bovendien wordt restauratie dan nog duurder. De Algemene Reserve is bedoeld als buffer. Er is indertijd besloten om geen pot voor onderhoud te hebben. Dat zou het kunst- en cultuurbudget aanmerkelijk kleiner maken.

De PvdA vraagt om hoeveel kunstwerken het gaat.

Gedeputeerde Dijkzma antwoordt dat het bij landschapskunst om 6 objecten gaat. De rest zal hij inventariseren en in de volgende commissie zal hij daar opgave van doen.

GroenLinks vraagt antwoord op de eerder gestelde vraag of de kunstenaar het niet prima zou vinden als het werk zo zou blijven. Zou dit met nabestaanden overlegd kunnen worden.

De voorzitter geeft aan dat de kunstenaar in 2006 overleden is en dat daarom de tekst van het contract bepalend is.

Gedeputeerde Dijkzma zegt dat de nabestaanden nakoming van het contract eisen.

De SGP vraagt hoe het moet gaan als de bliksem er herhaaldelijk inslaat.

Gedeputeerde Dijkzma antwoordt dat er dan niet meer gerestaureerd zal worden omdat dat de bedoeling van de kunstenaar was.

De voorzitter rondt hiermee de discussie af. Het is een bespreekstuk voor de Staten. De toezeggingen zijn genoteerd zodat de informatie nog voor de vergadering kan worden verstrekt.

c. Vragenronde

Er zijn geen vragen.

12. Sluiting.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun bijdrage en sluit de vergadering om 16.25 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 9 oktober 2007,  
de commissiegriffier, de voorzitter,